

GERHARD SCHRÖDER

«Hi ha un desig de transformació sense canvis radicals»

Gerhard Schröder, de 72 anys, parla sobre Martin Schulz, el candidat del seu partit a les eleccions federals que se celebraran al setembre. L'ex-canceller alemany alerta dels riscos que, segons ell, podria comportar una coalició entre el Partit Socialdemòcrata (SPD), els Verds i Die Linke. Schröder, que no oculta la bona relació que manté amb la conservadora Angela Merkel i la distància que el separa d'Oskar Lafontaine, també diu la seva sobre la química existent entre Vladímir Putin i Donald Trump.

Christiane Hoffmann i Marc Hujer
© Der Spiegel

Senyor Schröder, el nou candidat de l'SPD a la cancelleria, Martin Schulz, ha despertat grans expectatives. A l'estat de Saarland no les ha complert. L'eufòria inicial va ser exagerada?

—Han estat unes eleccions a un parlament estatal, i al *land* més petit. Han reelegit una presidenta amb molt bona reputació. A Alemanya hi ha l'estrany costum d'explicar tota votació de municipis o *länder* en clau de política federal. Però les coses no són així.

—Va ser un error que Schulz i l'SPD fessin campanya tan obertament per una coalició del partit amb Die Linke?

—Schulz va dir: estic obert a totes les possibilitats de coalició democràtiques, evidentment a condició que l'SPD sigui la força amb més vots. Això, en principi, és raonable.

—La Unió Cristianodemòcrata (CDU) hauria pogut mobilitzar clara-

FENT CÀLCULS. Una de les possibilitats dels socialdemòcrates (SPD) alemanys per governar el país és buscar pactes amb els Verds i amb Die Linke, un partit orientat més a l'esquerra. Gerhard Schröder, canceller entre 1998 i 2005, veu riscos en aquesta possibilitat.

ment menys votants si els socialdemòcrates haguessin descartat una coalició amb els Verds i Die Linke.

—L'SPD no pot permetre que el colloquin en un gueto. Si la coalició és factible, això ja és una altra pregunta. Ha de ser realitzable segons les condicions de l'SPD i no amb les condicions de Die Linke. Nosaltres diem qui és el cuiner i qui el cambrer, reprement un joc de paraules que es fa servir en els dos partits. Però no crec que això s'aconsegueixi mentre la família Lafontaine sigui qui porti la batuta a Die Linke i no gent sensata com el president de Turíngia, Bodo Ramelow.

—Al congrés de l'SPD Martin Schulz va ser escollit candidat per unanimitat. Una unitat inèdita al partit.

—L'SPD vol guanyar, vol recuperar finalment el poder. I el partit sap que no més podem guanyar si tenim unitat. En aquest sentit, hi ha hagut un canvi de consciència col·lectiva molt clar a l'SPD, que ara diu amb convicció: ho volem fer, i amb ell ho podem fer.

Els efectes de la *grosse koalition*. Angela Merkel va presentar la biografia de Schröder el 2015. La proximitat entre l'SPD i CDU és important. De fet, els democristians governen encara a Alemanya gràcies al suport dels socialdemòcrates.

→ **—Hi ha un ambient de canvi a Alemanya?**

—La situació em recorda una mica l'any 1998. Aleshores no tan sols vam guanyar perquè fóssim molt bons. Ho érem, sens dubte, però també vam guanyar perquè la gent va dir: amb Helmut Kohl ja no anem bé. Per als nous reptes no és la persona adequada. No vam cometre l'error de tractar Helmut Kohl com si no hagués fet contribucions històriques. Va fer una molt bona feina, d'això no n'hi ha cap dubte. L'únic que vam dir llavors va ser: gràcies, Helmut, però ara ja n'hi ha prou.

—Ara l'SPD ha de dir a Angela Merkel: gràcies, Angela, ho has fet bé, però ja n'hi ha prou?

—Exactament. Angela Merkel no ha comès errors únicament, sinó que en moltes situacions ha pres decisions encertades. Si reconeixem això, no demostrem feblesa, sinó grandesa, i l'SPD ho hauria de fer. Jo crec que el poble és conscient que 12 anys són suficients.

—Els resultats de l'SPD a les enquestes tenen, doncs, menys a veure amb la persona de Martin Schulz?

—S'han d'unir totes dues coses: hi ha un desig de transformació; de transformació sense canvis radicals. Martin Schulz representa aquest model. I per això crec que en la situació actual és el candidat adient.

—Vostè també veia possible Sigmar Gabriel com a candidat. Fins i tot havia apostat públicament per ell quan fa uns quants mesos va presentar una biografia sobre la seva persona. El va sorprendre la renúncia de Gabriel?

—Miri, li diré una cosa: jo no n'estava al corrent. Però tampoc no em va sorprendre. A mi em fa la impressió que Sigmar Gabriel va tenir un llarg període d'indecisió interna. Però, si algú vol ser canceller i vol encapçalar l'SPD a la campanya electoral, ha de voler el càrrec de veritat i hi ha d'estar disposat internament. Ell dubtava.

—Gabriel no hauria estat, doncs, el candidat adient?

—Em sembla que la direcció de l'SPD va actuar amb intel·ligència. No li va manar la premsa, sinó que va respectar que ell, amb relació al càrrec, prenguéssim una decisió pel seu compte. Li van assenyalar: ho farem, també amb tu. Aquest segur que va ser el requisit perquè al final diguéssim des d'una posició de força: no em presento.

—Dit d'una altra manera: així podia retirar-se sense que quedés perjudicada la seva imatge?

—Si la direcció de l'SPD hagués permès que abans de la decisió se'l posés en qüestió, aquesta unitat no hi hauria sigut.

—La indecisió que faltava a Gabriel sembla que a Schulz no li manca pas.

—No és pas que s'agafi a la tanca de la cancelleria dient: vull entrar. Però em percep que Martin Schulz vol ser canceller. La cosa és clara: ho vol, absolutament, ho vol. I així és com ha de ser. Els votants d'Alemanya no donen aquest càrrec a ningú si no tenen la sensació

que la persona es creu vàlida per assumir-lo. Una vegada vaig llegir una entrevista de *Der Spiegel* just després de la candidatura de Björn Engholm. La idea general era: *watt mutt, dat mutt* ('el que s'ha de fer, s'ha de fer'). I amb allò Engholm volia dir: jo sóc un polític d'una altra mena, no penso tant en el poder com altres, sóc algú que no vol protagonisme. Això és honorable, però no és l'estratègia adequada. Si vostè vol lluitar per la cancelleria, ha d'empènyer una mica. Si no, és impossible.

—Martin Schulz ha intentat marcar perfil criticant el seu programa Agenda 2010. És dolorós per a vostè?

—No, no. En el seu discurs al congrés del partit va dir que la política de reformes va ser un gran èxit i un fet necessari que va reforçar Alemanya.

—Nosaltres no hi vam entendre pas el mateix. Quan Schulz enumerava els èxits de l'SPD, l'Agenda 2010 no hi va sortir pas. Només va esmentar el seu

no a la guerra de l'Iraq. En el discurs de Bielefeld fins i tot va parlar exclusivament d'errors, no va dir res dels mèrits.

—Ara no traquem les coses de polleguera. El discurs del congrés és molt més important que el de Bielefeld. Allà va parlar davant dels sindicats i per això va remarcar altres punts forts. Però no es va distanciar de l'Agenda com a tal, sinó que va parlar només dels errors que hi va haver.

—Per tant, a vostè en principi no li fa res que Schulz digui que la seva política social s'ha de corregir en algun punt?

—Ja he dit altres vegades que l'Agenda 2010 no són els deu manaments i que jo no sóc Moisès. Ara ja fa 14 anys que vaig presentar les reformes. Aleshores el context era un altre: cinc milions de desocupats, caixes buides, els treballadors i els empresaris amb prou feines podien pagar les assegurances socials. Avui dia el món és un altre, afortunadament. La política s'ha d'ocupar de l'avui i del demà. Però, de fet, l'SPD no vol pas eliminar l'Agenda 2010, sinó que vol desenvolupar-la, especialment en la qüestió de la qualificació. I això, vista la digitalització de l'economia, ho trobo no tan sols sensat sinó imprescindible.

—El senyor Schulz el va avisar abans de pronunciar-se sobre les seves polítiques?

—Per què ho havia de fer?

—Probablement no vol perdre el seu suport a la campanya electoral.

—I no el perdrà pas. Jo sempre he donat suport al meu partit. També en campanyes de períodes en què la nostra política era criticada obertament.

—Així doncs, no van parlar en cap moment?

—Sí. Vam mantenir una llarga conversa després del discurs a Bielefeld, i va ser molt amistosa.

—El seu biògraf Gregor Schöllgen considera que les crítiques de Schulz a la seva agenda política són incorrectes i alerta d'un gir del partit cap a l'esquerra. Adverteix d'eslògans que semblen d'Oskar Lafontaine.

—En això realment té raó. Si això fos així, a l'SPD li passaria el mateix que a la CDU a la dreta. En el moment en què la CDU i la CSU volen adoptar els lemes d'Alternativa per Alemanya (AfD, en alemany), reforcen l'original. I després la gent vota l'original i no la còpia. Però això l'SPD no ho farà. Estic força segur que Martin Schulz, això, ho sap perfectament. Sense competència econòmica a Alemanya no es guanyen unes eleccions. Per això no aprovarà cap programa electoral que posi en dubte aquesta competència econòmica de l'SPD.

—Un altre tema important amb què l'SPD vol marcar perfil a la campanya és la política militar. Donald Trump ha exhortat el Govern alemany a complir l'anomenat objectiu del 2% de l'OTAN, és a dir, que el 2024 es dediqui el 2% del PIB en defensa. Alemanya hauria de mantenir aquesta promesa?

—El que explica Trump no es correspon de cap manera amb les decisions de les diverses cimeres de l'OTAN, ni la del 2002 ni la del 2014. Aquest objectiu vinculant del 2% no existeix. Però també considero que en general és un error exigir permanentment més diners per a armament. Sempre s'intenta justificar amb la suposada amenaça russa. La realitat és una altra, quan ens fixem quant gasta cada país en defensa: els EUA, 596.000 milions de dòlars; la Xina, 215.000; l'Aràbia Saudita, 87.000; Rússia, 66.000; el Regne Unit, 56.000 milions de dòlars. Els nord-americans dediquen nou vegades més a la despesa militar que els russos.

—Els nord-americans ja no volen assumir els costos de la seguretat d'Europa. Reclamen que els europeus, precisament la rica Alemanya, es preocupin més de la pròpia seguretat. On és el problema?

—És que ja ho fem. Ho fem en el marc que nosaltres considerem oportú. Aquest és el dret sobirà de tot Estat. Al senyor Trump li diria: compari la proporció d'ajuts al desenvolupament que vostès aporten, relacionat amb el compromís personal de les Nacions Unides, amb la proporció que aportem nosaltres. La nostra contribució tampoc no és suficient, però és clarament més alta que la seva. Als Estats Units cometem l'error de pensar que la seguretat només té a veure amb un exèrcit fort i altament armat. I això no és així, com ha demostrat el moviment dels refugiats. És un moviment que no s'atura amb un exèrcit fortament armat.

—Per això Trump vol construir un mur a la frontera amb Mèxic. →

«Merkel ha pres decisions encertades en moltes situacions. Reconèixer això no ens fa febles. Però el poble és conscient que 12 anys són suficients»

→ —Oblida que els Estats Units són tan poderosos i són un exemple per a tanta gent perquè van ser un país d'immigrants. En això estan canviant les coses. I no per a bé.

—Com de profunda és la crisi de la democràcia nord-americana? Amb Donald Trump comença la fi d'Occident?

—No ho crec. Però necessitem més distància. Els Estats Units no són la terra promesa. Quan veig la relació de Trump amb la premsa, em fa l'efecte que la llibertat dels mitjans realment està en perill. Per això hem de dir molt clar on són les nostres fronteres, també respecte als Estats Units. No n'hi ha prou de fer-ho només respecte a Turquia; hem de dir també a Trump què no ens sembla bé, encara que sigui una mica més difícil, ho admeto.

—Segons vostè, Trump és perillós per a la democràcia?

—Que intenti silenciar els mitjans seriosos és realment perillós per al desenvolupament de la democràcia. De tota manera, no sóc del tot pessimista, perquè crec en les institucions nord-americanes. Als EUA sempre hi ha hagut els extrems, el Tea Party, d'una banda, i uns periodistes magnífics, com per exemple la malaguanyada Susan Sontag, de l'altra. I aquest equilibri sempre ha funcionat. Quan va ser escollit Ronald Reagan, tothom s'estirava els cabells i deia: un ex-actor, això és terrible, què ens passarà, ara? I Reagan va ser un dels presidents més significatius dels EUA, precisament en política exterior. Per què? Perquè va fer cas d'assessors intel·ligents. Però la pregunta és: Trump fa cas de gent intel·ligent, o es pensa que ell sol ho pot fer tot? De moment no està seguint els consells d'assessors intel·ligents.

—Vostè coneix bé el president rus, Vladímir Putin, diu que són amics. Diuen que Putin i Trump són semblants: dos mascles, autoritaris, tradicionals. Hi haurà química entre tots dos?

—No conec Donald Trump en persona. Però em sembla que tenen un caràcter força diferent. Vladímir Putin actua d'una manera notablement més racional que Trump.

—Espera que hi hagi un acostament entre Rússia i els EUA?

—Seria desitjable, en vista dels grans reptes a l'Orient Mitjà. El món polític rus

«Els EUA són tan poderosos i són un exemple per a tanta gent perquè van ser un país d'immigrants. En això estan canviant les coses. I no per a bé»

diu: estem disposats a qualsevol millora de les relacions, però volem veure fets. I això també val a la inversa. Cal una certa confiança i un respecte mutu per poder negociar sobre uns objectius.

—El cap de setmana passat desenes de milers de persones van sortir al carrer per protestar contra la corrupció a l'imperi de Putin. Centenars de joves van ser detinguts. Aquesta és la reacció adequada a les protestes pacífiques?

—Molt probablement no. Rússia necessita una societat oberta per tirar endavant políticament i econòmicament. I la corrupció és un dels principals flagells del país. Però també cal tenir en compte que els últims decennis la societat ha experimentat unes fractures increïbles després de la caiguda de la Unió Soviètica. En un sector de la societat hi ha un desig de més modernització, però en un altre,

no pas irrellevant, també hi ha el desig d'estabilitat. I una política intel·ligent ha d'ajuntar totes dues parts.

—Vostè no és només amic de Vladímir Putin. També té una relació de confiança amb el president turc, amb Erdogan. El Govern alemany ha reaccionat correctament a la comparació amb els nazis i a l'escalada de tensió en el debat?

—Erdogan ha comès un gran error. Parlar d'Alemanya i del seu Govern d'aquesta manera, i en bona mesura de manera antihistòrica, és absurd i ofensiu. Em sembla correcte que el Govern, la cancellera Merkel i el ministre d'Exteriors, Sigmar Gabriel, reaccionessin amb tranquil·litat.

—El conflicte ha pujat de tensió perquè a Erdogan li convenia per a la política interior turca.

—Sí, evidentment. I per això va ser un error que el Govern alemany s'amagués darrere els municipis en la qüestió de qui pot fer actes públics a Alemanya. Ens vam comportar com si es tractés d'una falta de places d'aparcament o de la protecció contra incendis. Però era un assumpte polític.

—Vostè, quan era canceller, va defensar amb determinació el procés d'entrada de Turquia a la UE. Veient Turquia avui dia, va ser un error?

—Al contrari. Els últims anys hem ajornat acostar Turquia a Europa. Va ser un error que la CDU després del 2005 encara parlés només d'una col·laboració privilegiada i ja no parlés de la possi-

En política exterior, Gerhard Schröder es va fer famós per afavorir l'entrada de Turquia a la Unió Europea, objectiu que no va aconseguir; i per la seua decisió de no participar en la guerra de l'Iraq.

bilitat de pertinença de Turquia com a membre. Allò va frenar l'entusiasme turc envers Europa i va comportar que no únicament Erdogan, aleshores primer ministre, sinó justament molts turcs de tendència liberal se sentissin rebutjats.

—S'hauria pogut evitar el que està passant avui?

—En qualsevol cas, no és que només hagin comès errors els turcs. Vagi com vagi el referèndum sobre la constitució, necessitem Turquia. Forma part de l'OTAN i té, doncs, els nostres flancs amb les regions de l'Iraq i Síria, que estan en guerra civil. És un soci comercial important. I, no pas menys rellevant, milions d'alemanys tenen orígens turcs. Hem de mirar endavant. Necessitem Turquia, i

Turquia també necessita Europa i Alemanya.

—Fins a quin punt pot ser una ajuda en aquest cas que hi hagi una bona relació personal entre els líders polítics?

—Les relacions amistoses sempre ajuden a parlar amb més facilitat amb algú altre. Però són molt més decisius els interessos dels Estats que des d'aquests càrrecs s'han de defensar.

—Com s'entén Angela Merkel amb homes com Erdogan o Putin?

—No sé si a Merkel li agrada aquest tipus de polític. Els polítics poderosos es respecten, en general. Segurament que això es pot aplicar a tots tres.

—Amb això que diu no sembla pas que cregui que Merkel gestioni bé la

relació amb aquests polítics de testosterona. Però amb altres mascles bé que hi ha sabut sintonitzar.

—Potser és que no són mascles, doncs.

—Entre vostè i Angela Merkel la relació no és pas precisament dolenta, oi?

—Merkel va presentar fa un temps una biografia sobre mi; i em va fer il·lusió. I miri, bàsicament, quan un es va acostant als 75, les antigues rivalitats es relativitzen. Ara fins i tot em reuneixo sovint amb Edmund Stoiber [el seu rival a les eleccions federals del 2002].

—Senyor Schröder, moltes gràcies per l'entrevista. •

Traducció d'Arnau Figueras

ALCOI

Festes d'Interés Turístic Internacional
22, 23 i 24 d'abril 2017

www.alcoi.es

Alcoi
COMUNITAT VALÈNCIANA
ALCOI
www.alcoi.es

Facebook, YouTube, Twitter, Instagram, LinkedIn, RSS